

بخش دوم: سرفصل های برنامه درسی دوره مهارت آموزی رشته آموزش کودکان استثنایی

سرفصل درس «اختلالات یادگیری»

۱. معرفی درس و منطق آن:

اصطلاح اختلال یادگیری به گروهی ناهمگن از کودکان و دانش آموزان اطلاق می شود که در یک یا چند فرایند روانشناختی پایه دچار مشکل می باشند. این کودکان مشکلات عمده ای را در فراگیری مهارت های گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، نوشتن، استدلال یا محاسبات ریاضی نشان می دهند. این اختلال ها در افراد درونی هستند و فرض کلی بر آن است که به علت اختلال دستگاه عصبی مرکزی به وجود می آیند و احتمال دارد که در هر مرحله از دوران زندگی رخ دهد. هر چند ممکن است با شرایط معلولیت ساز دیگر (مانند مشکلات حسی، ناتوانی هوشی، اختلال های هیجانی) یا عوامل بیرونی (فرهنگی، آموزشی) همراه باشد ولی نتیجه ی این شرایط یا عوامل نیستند. این اختلال می تواند پیامدهای کارکردی منفی در طول عمر داشته باشد (از جمله: خودپنداره منفی، کاهش پیشرفت تحصیلی، افزایش ترک تحصیل، کاهش بهزیستی روانشناختی و سلامت روان نامناسب و نشانه های افسردگی و...) در حالیکه می توان با افزایش سطح آگاهی عمومی در زمینه شناسایی، ارزیابی، ارائه مداخلات مورد نیاز، حمایت های اجتماعی و عاطفی پیامدهای سلامت روانی مطلوبی را پیش بینی و از تسری مشکلات در سطوح بالاتر جلوگیری نمود.

نام درس به فارسی: اختلالات یادگیری	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Learning disorders	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- با سیر تحول تعاریف، تاریخچه، شیوع و سبب شناسی اختلالات یادگیری آشنا شده و به درستی تحلیل نماید.	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
۲- با معیارهای تشخیصی و ویژگی های شناختی، عاطفی، هیجانی، رفتاری و اجتماعی دانش آموزان با اختلالات یادگیری آشنا شده و آن را بیان نماید.	شایستگی کلیدی: تربیتی
۳- با طبقه بندی اختلالات یادگیری در قالب دانش آموزان با نقص در خواندن، نوشتن و ریاضی آشنا شده و بتواند بین آن ها تمیز قائل گردد.	پیش نیاز: -
۴- با رویکردهای موثریاددهی و یادگیری، اصول آن و روش های مداخله ای مبتنی بر نیاز هر گروه از اسپیسفایر هاس خواندن، نوشتن و ریاضی آشنا شود و در کلاس آن را به کار گیرد.	استاد متخصص برای تدریس: معلم متخصص در زمینه روانشناسی و علوم تربیتی دارای حداقل پنج سال سابقه تدریس به دانش آموزان با نیازهای ویژه

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مبانی نظری

- سیر تحولی تعاریف اختلالات یادگیری
- تاریخچه، شیوع، سبب شناسی اختلالات یادگیری

فعالیت های یادگیری:

دانشجو معلم قادر باشد اطلاعات لازم در خصوص موضوع فصل را از منابع مختلف جمع آوری کرده و با نظارت استاد به ارائه بخشی از آن در کلاس با تهیه پاور پوینت بپردازد.

فصل دوم: معیارهای تشخیصی، ویژگی های شناختی، عاطفی، رفتاری، اجتماعی دانش آوزان دارای اختلالات یادگیری

- معیارهای تشخیصی بر اساس DSM-5
- ویژگی های دانش آموزان دارای اختلال یادگیری خاص در ابعاد مختلف (شناختی، تحصیلی، رفتاری، عاطفی و هیجانی، اجتماعی)

فعالیت های یادگیری:

دانشجو معلم بتواند با مقایسه ویژگی ها و نشانه های دانش آموزان دارای اختلالات یادگیری از سایر گروه های استثنایی، به تشخیص افتراقی پرداخته و موارد را با نمونه فرضی یا واقعی تبیین نماید.

فصل سوم: طبقه بندی اختلال یادگیری خاص با نقایص آکادمیک (اسپسیفایرها)

- اختلال یادگیری خاص با نقص خواندن
- اختلال یادگیری خاص با نقص نوشتن
- اختلال یادگیری خاص با نقص ریاضی

فعالیت های یادگیری:

دانشجو معلم بتواند با مطالعه پرونده، بررسی کاربرگ های شرح حال و مصاحبه بالینی و اطلاعات کسب کرده در فصل دوم نوع طبقه اختلال را در دانش آموز تشخیص داده و اطلاعات لازم را در هر حوزه آکادمیک جمع آوری و در کلاس ارائه نماید.

فصل چهارم: رویکردهای تشخیصی و مداخله ای

- رویکرد پزشکی
- رویکرد رفتاری
- رویکرد رشدی
- رویکرد شناختی
- رویکرد انسانگرا
- رویکرد بوم شناختی

فعالیت های یادگیری:

دانشجو معلم قادر باشد اطلاعات لازم در خصوص موضوع فصل را از منابع مختلف جمع آوری کرده و به ارائه بخشی از آن در کلاس با تهیه پاور پوینت پردازد. و همچنین با تشخیص گذاری صورت گرفته در فصل قبل بتواند رویکرد موثر را انتخاب و به کار گیرد.

فصل پنجم: تنظیم برنامه آموزش انفرادی IEP

- بررسی شرایط کنونی دانش آموز
- تعیین اهداف بلند مدت
- تعیین اهداف کوتاه مدت
- تعیین روش های مناسب آموزشی و مداخله ای
- ارزشیابی

فعالیت های یادگیری:

دانشجو معلم قادر باشد بر اساس اطلاعات بدست آورده یک طرح درمان مبتنی بر نیاز را در قالب برنامه انفرادی تنظیم و به استاد مربوطه ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- توجه به پیش نیازهای تدریس/ توجه به رویکردهای مداخله ای در تدریس خواندن/ توجه به رویکردهای مداخله ای در تدریس نوشتن/ توجه به رویکردهای مداخله ای در تدریس ریاضی/ استفاده از راهبردهای موثر تدریس در حوزه های تحصیلی و رفتارهای اجتماعی، هیجانی/ مشارکت خانواده در اجرای برنامه آموزشی و توانبخشی

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

۱- لرنر، ژانت ترجمه عصمت دانش. ناتوانی های یادگیری، نظریه ها، تشخیص و راهبردهای آموزشی. نشر دانشگاه شهید بهشتی

منابع فرعی:

- ۱- لوید، جان؛ هالاهان، دانیل پی ترجمه حمید علیزاده و همکاران. اختلال های یادگیری، مبانی، ویژگی ها و تدریس موثر، نشر ارسباران
- ۲- شکوهی یکتا، محسن؛ پرند، اکرم. ناتوانی های یادگیری. نشر تیمورزاده
- ۳- کریمی، بهروز؛ علیزاده، حمید؛ پیرزادی و کریمی. اختلال یادگیری خواندن، ارزیابی و برنامه آموزش. نشر روان
- ۴- کله، پیتر؛ چان، لورنا ترجمه فرهاد ماهر. روش ها و راهبردها در تعلیم و تربیت کودکان استثنایی. نشر جیحون

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشهادی)

ارزشیابی آغازین: تعیین سطح یادگیری دانشجو معلم از طریق انجام ارزیابی از مطالب جلسات قبل در شروع جلسه جدید و احتساب ۳ نمره

ارزشیابی تکوینی: عملکرد دانشجو معلم در مشارکت فعالیت ها و مباحث کلاسی و ارائه کار ۵ نمره

ارزیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره

